

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

**«Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123
του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά
με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις»**

I. Γενικές παρατηρήσεις

Με τις διατάξεις του προς ψήφιση νομοσχεδίου (εφεξής: Νοσχ) μεταφέρεται στο εσωτερικό δίκαιο η Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά. Η Οδηγία αποσκοπεί στην προώθηση της δημιουργίας μια εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών με την άρση των υφιστάμενων νομικών κωλυμάτων για την ολοκλήρωσή της, την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του τομέα των υπηρεσιών και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με στόχο τη συνακόλουθη ωφέλεια τόσο των καταναλωτών όσο και των επιχειρήσεων (βλ. Εισηγητική Έκθεση, Ι. Γενικό Μέρος, σελ. 1).

Ειδικότερα, με το προς ψήφιση Νοσχ εισάγονται διατάξεις που διευκολύνουν την ελεύθερη εγκατάσταση φυσικών και νομικών προσώπων στον τριτογενή τομέα και την ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση. Η «Οδηγία των υπηρεσιών», όπως αποκαλείται, εφαρμόζει τις βασικές αρχές της Συνθήκης της Λισσαβόνας και της Λευκής Βίβλου για τη διακυβέρνηση του 2002, αποσκοπώντας στη διευκόλυνση της άσκησης των θεμελιωδών κοινοτικών ελευθεριών της εγκατάστασης και της κυκλοφορίας υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της μετακίνησης των παρόχων και αποδεκτών υπηρεσιών, καθώς και των υπηρεσιών από απόσταση και μέσω διαδικτύου. Αξίζει να υπογραμμισθεί ότι οι προς ψήφιση διατάξεις εξαιρούν ρητώς συγκεκριμένες υπηρεσίες και δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, οι δραστηριότητες που συνδέονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, ο το-

μέας της φορολογίας, και ορίζεται αναλυτικώς η σχέση των προς ψήφιση διατάξεων με συγκεκριμένες διατάξεις της κοινοτικής και της εσωτερικής νομοθεσίας (άρθρα 1 – 5 και 24 παρ. 4 του Νσχ).

Περαιτέρω, με το προτεινόμενο Νσχ εισάγονται ρυθμίσεις με σκοπό την απλούστευση των διαδικασιών πρόσβασης σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και του τρόπου άσκησής τους, και ανατίθεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ο συντονισμός και το χρονοδιάγραμμα ελέγχου της εν λόγω απλούστευσης. Τα υφιστάμενα ΚΕΠ οργανώνονται ώστε να λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης, προκειμένου να διεκπεραιώνουν ηλεκτρονικώς, και από απόσταση, συγκεκριμένες διαδικασίες και διατυπώσεις που αφορούν τις εν λόγω υπηρεσίες, καθώς και τον τρόπο παροχής των αιτούμενων πληροφοριών (άρθρα 6 – 9 του Νσχ).

Ως προς τον καθορισμό του πλαισίου για την ελεύθερη εγκατάσταση των παρόχων υπηρεσιών στην ελληνική επικράτεια, προβλέπεται ότι η πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και η άσκησή τους δεν εξαρτάται από σύστημα χορήγησης αδειών, εκτός αν πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, και παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κανονιστικής πράξης με την οποία θα καθορίζονται τα συστήματα έκδοσης αδειών που καταργούνται ως μη συμβατά με τις εισαγόμενες ρυθμίσεις, εισάγονται δε τα κριτήρια στα οποία πρέπει να βασίζονται τα συστήματα χορήγησης αδειών σε παρόχους υπηρεσιών, καθώς και οι λοιπές απαιτούμενες προϋποθέσεις. Ειδικότερα, η χορηγούμενη άδεια επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών πρόσβαση σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και ορίζει τα του τρόπου άσκησής τους σε όλη την ελληνική επικράτεια (π.χ. εγκατάσταση και λειτουργία πρακτορείων, υποκαταστημάτων, θυγατρικών, γραφείων), με τη ρητή επιφύλαξη συνδρομής επιτακτικού λόγων δημοσίου συμφέροντος – όπως οι λόγοι αυτοί έχουν αναγνωρισθεί από τη νομολογία του ΔΕΚ (άρθρο 2 παρ. 8 του Νσχ) και οι οποίοι δικαιολογούν την έκδοση χωριστής άδειας για τις επιμέρους εγκαταστάσεις ή τον περιορισμό της σε ορισμένο τμήμα της ελληνικής επικράτειας. Προβλέπεται ότι οι αποφάσεις των αρμόδιων αρχών πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένες σε κάθε περίπτωση. Καθορίζονται συγκεκριμένως οι περιπτώσεις για τις οποίες η χορηγούμενη άδεια έχει διάρκεια περιορισμένης ισχύος, καθώς και οι περιπτώσεις για τις οποίες ο πάροχος υπηρεσιών οφείλει να ενημερώνει το Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης.

Περαιτέρω, καθορίζονται αναλυτικώς οι διαδικασίες επιλογής μεταξύ περισσότερων υποψηφίων για τη χορήγηση των εν λόγω αδειών και προβλέπεται ότι με κοινή υπουργική απόφαση θα καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων. Επίσης, ρυθμίζονται θέματα σχετικώς με τις «απαιτήσεις», κατά την έννοια του υπό ψήφιση Νσχ, που απαγορεύονται ή υπόκεινται σε αξιολόγηση, κατά περίπτωση, όσον αφορά την πρόσβα-

ση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους (άρθρα 10 – 16 Νοσχ).

Τα άρθρα 17 και επόμενα του προτεινόμενου Νοσχ περιλαμβάνουν ειδικότερες ρυθμίσεις για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, όπως το δικαίωμα παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών και η πρόβλεψη προϋποθέσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις και οι οποίες, πάντως, είναι αναγκαίες και κατάλληλες για την κατά τα ανωτέρω πρόσβαση στις διασυνοριακού χαρακτήρα δραστηριότητες. Σε κάθε περίπτωση, οι ελληνικές αρχές διατηρούν το δικαίωμα εισαγωγής πρόσθετων προϋποθέσεων για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον αυτές δικαιολογούνται από λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, προστασίας της δημόσιας υγείας ή του περιβάλλοντος, και την εφαρμογή εθνικών κανόνων για την απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Παρεκκλίσεις από την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, όπως π.χ. υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (τομέας ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ταχυδρομικές υπηρεσίες, κ.λπ.), καθορίζονται με τις προτεινόμενες διατάξεις του νομοσχεδίου κατά τρόπο ρητό και συγκεκριμένο (άρθρα 18 – 19 του Νοσχ).

Περαιτέρω, απαγορεύεται η επιβολή περιορισμών στους αποδέκτες υπηρεσιών εντός του ελλαδικού χώρου ως προς τη χρήση υπηρεσίας παρεχόμενης από φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, όπως απαγορεύεται και η τυχόν εισαγωγή διακρίσεων – μέσω της θέσπισης σχετικών προϋποθέσεων – λόγω της ιθαγενείας ή του τόπου κατοικίας του αποδέκτη των υπηρεσιών (άρθρα 20 επ. του Νοσχ).

Με τα άρθρα 24 – 27 του Νοσχ επιβάλλεται η υποχρέωση στους παρόχους υπηρεσιών που ενέχουν κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια του αποδέκτη των υπηρεσιών ή τη χρηματοοικονομική του ασφάλεια, να συνάπτουν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή να την αντικαθιστούν με άλλη ισοδύναμη εγγύηση, χωρίς ωστόσο να θίγονται με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις υφιστάμενα συστήματα επαγγελματικής ασφάλισης ή εγγυήσεων που προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία.

Επίσης, καταργούνται όλες οι απαγορεύσεις εμπορικών επικοινωνιών για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα και παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση Π.Δ., με σκοπό την κατάργηση ή τροποποίηση υφιστάμενων αποκλίσεων ή απαγορεύσεων. Ακόμη, εισάγεται ρύθμιση με την οποία δεν επιτρέπεται η επιβολή «απαιτήσεων» στους παρόχους υπηρεσιών για την άσκηση αποκλειστικώς συγκεκριμένης δραστηριότητας, πλην των ρητώς οριζόμενων εξαιρέσεων, και με όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται ειδικότερα στα προτεινόμενα προς ψήφιση άρθρα 26 – 27 του Νοσχ.

Με τα άρθρα 28 επ. του προς ψήφιση Νοσχ παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με κανονιστικού περιεχομένου πράξεις, σειράς θεμάτων σχετικώς με το πλαίσιο παροχής ειδικότερα των υπηρεσιών που αποτελούν

αντικείμενο της Οδηγίας εντός του κοινοτικού χώρου και με την επιβολή και τον καθορισμό διοικητικών κυρώσεων και χρηματικών προστίμων στους παραβάτες συγκεκριμένων διατάξεων του προς ψήφιση Νσχ. Τέλος, η προς ενσωμάτωση Οδηγία προστίθεται στον κατάλογο των διατάξεων που εμπίπτουν στην εφαρμογή του Π.Δ. 301/2002 περί προστασίας των καταναλωτών.

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους διατάξεων του Νσχ

1. Επί του άρθρου 5

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 5 (άρθρο 3 της Οδηγίας), επιλύεται το ζήτημα που είχε ανακύψει κατά την εισαγωγή της προτεινόμενης Οδηγίας, ως προς τον χαρακτήρα της ως συμπληρωματικού κανόνα δικαίου σε σχέση με την υφιστάμενη εσωτερική νομοθεσία των κρατών μελών.

Συγκεκριμένως, σε περίπτωση σύγκρουσης διατάξεων της Οδηγίας και άλλων κοινοτικών πράξεων που αναφέρονται σε ειδικά θέματα παροχής υπηρεσιών εισάγεται ο γενικός κανόνας ότι υπερισχύουν οι διατάξεις των τελευταίων. Ειδικότερα, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου 5, σε περίπτωση σύγκρουσης διατάξεων του προτεινόμενου Νσχ με διάταξη κοινοτικής πράξης ή διάταξης της ελληνικής νομοθεσίας που μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο κοινοτική πράξη η οποία ρυθμίζει τις ειδικές πτυχές πρόσβασης και άσκησης δραστηριότητας παροχής υπηρεσίας σε ειδικούς τομείς ή ειδικά επαγγέλματα, η διάταξη της άλλης κοινοτικής πράξης ή της ελληνικής νομοθεσίας υπερισχύει και εφαρμόζεται σε αυτούς τους ειδικούς τομείς ή τα ειδικά επαγγέλματα. Μάλιστα, γίνεται ειδική αναφορά στο Π.Δ. 219/2000 (ΦΕΚ Α' 190) σχετικώς με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών κατ' εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας 96/71/ΕΚ, στον Κανονισμό ΕΟΚ 1408/71 του Συμβουλίου της 14.06.1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της κοινότητας, στο Π.Δ. 236/1992 (ΦΕΚ Α' 124) σχετικώς με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (Οδηγία 89/552/ΕΟΚ) και, τέλος, την Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 07.09.2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων. Ειδικότερα, η σχέση της προαναφερθείσας Οδηγίας με την Οδηγία για την απόσπαση εργαζομένων (Οδηγία 96/71/ΕΚ) προκάλεσε μεγάλες αντιδράσεις από πλευράς των εργαζομένων ως προς το βασικό σημείο διαβούλευσης που αποτέλεσε ο όρος «Αρχή της χώρας καταγωγής», ο οποίος περιλαμβανόταν αρχικώς στο άρθρο 16 της Οδηγίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογράμμισε σε ανακοίνωσή της σχετικώς με την εν λόγω διάταξη της Οδηγίας 96/71 ότι η ελευθερία παροχής υπηρε-

σιών που θεσμοθετήθηκε με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ συνδέεται αρρήκτως με το δικαίωμα των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών να αποσπούν εργαζομένους στη χώρα παροχής των υπηρεσιών, χωρίς περιορισμούς ή προϋποθέσεις από τις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών. Κατόπιν αυτού, στο αναθεωρημένο και ήδη μεταφερόμενο στην εγχώρια έννομη τάξη κείμενο της Οδηγίας έχει απαλειφθεί ο εν λόγω όρος. Με τον τρόπο αυτό προκύπτει σαφώς τόσο από το ίδιο το περιεχόμενο του άρθρου 5 παρ. 1 του Νσχ σε συνδυασμό με το άρθρο 18 παρ. 2 του Νσχ, ότι σε περίπτωση διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών με απόσπαση εργαζομένων, έχουν πλήρη εφαρμογή οι διατάξεις της Οδηγίας 96/71/ΕΚ, όπως αυτή ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το Π.Δ. 219/2000, και, επομένως, εφαρμοστέο δίκαιο είναι αυτό της χώρας υποδοχής και όχι της χώρας καταγωγής.

Επίσης το άρθρο 5 παρ. 3 του προς ψήφιση Νσχ ορίζει ότι σε περίπτωση σύγκρουσης επικρατεί το πρωτογενές δίκαιο και, συγκεκριμένως, τα άρθρα 49 και 56 της Συνθήκης της Λισσαβόνας (πρώην άρθρα 43 και 49 της Συνθήκης ΕΚ) όπως έχουν ερμηνευθεί από το ΔΕΚ. Ως προς την επίδραση των συλλογικών συμβάσεων και των δικαιωμάτων των συνδικαλιστικών οργανώσεων, αξίζει να αναφερθούμε στην ακόλουθη απόφαση του ΔΕΚ, η οποία έκρινε ότι «...το άρθρο 43 ΕΚ έχει την έννοια ότι, καταρχήν, από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου αυτού δεν εξαιρείται μία συλλογική δράση αναληφθείσα από συνδικαλιστική οργάνωση ή ένωση συνδικαλιστικών οργανώσεων κατά επιχειρήσεως προκειμένου η τελευταία αυτή να αναγκαστεί να συνάψει συλλογική σύμβαση, της οποίας το περιεχόμενο μπορεί να την αποτρέψει από το να κάνει χρήση της ελευθερίας εγκαταστάσεως. Το άρθρο 43 ΕΚ μπορεί να παράσχει σε ιδιωτική επιχείρηση δικαιώματα δυνάμενα να αντιταχθούν σε συνδικαλιστική οργάνωση ή σε ένωση συνδικαλιστικών οργανώσεων (...) το άρθρο 43 ΕΚ έχει την έννοια ότι οι συλλογικές δράσεις, οι οποίες αποσκοπούν στο να αναγκάσουν μια επιχείρηση, της οποίας η έδρα βρίσκεται εντός συγκεκριμένου κράτους μέλους να συνάψει συλλογική σύμβαση εργασίας με συνδικαλιστική οργάνωση εγκατεστημένη εντός του κράτους αυτού και να εφαρμόσει τις ρήτρες που προβλέπει η σύμβαση αυτή στους μισθωτούς θυγατρικής εταιρείας της εν λόγω επιχειρήσεως εγκατεστημένης εντός άλλου κράτους μέλους, συνιστούν περιορισμούς κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου. Οι περιορισμοί αυτοί μπορούν, καταρχήν, να δικαιολογούνται λόγω της προστασίας επιτακτικού λόγου γενικού συμφέροντος, όπως είναι η προστασία των εργαζομένων, υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύεται ότι οι εν λόγω περιορισμοί μπορούν να εξασφαλίσουν την επίτευξη του επιδιωκόμενου θεμιτού σκοπού και δεν βαίνουν πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού....» ΔΕΚ Υποθ. C-438/2005, αποφ. 11.12.2007, International Transport Workers Federation, κ.λ.π. ΕΕυρΔ 2007,771).

Παράλληλα, ως προς την ανάγκη εξασφάλισης των φορολογικών εσόδων, το ΔΕΚ έκρινε ότι «.... Η ανάγκη αποφυγής της μειώσεως των φορολογικών εσόδων δεν περιλαμβάνεται ούτε μεταξύ των σκοπών του άρθρου 46 παρ. 1 ΕΚ ούτε μεταξύ των επιτακτικών λόγων γενικού συμφέροντος που μπορούν να δικαιολογήσουν περιορισμό μιας ελευθερίας που προβλέπει η Συνθήκη. Αντιθέτως, ένα εθνικό μέτρο περιορίζον την ελευθερία εγκαταστάσεως μπορεί να δικαιολογείται όταν αφορά καθαρά επίπλαστες καταστάσεις, μοναδικός σκοπός των οποίων είναι η αποφυγή της υπαγωγής στη νομοθεσία του ενδιαφερομένου κράτους μέλους. Η ελευθερία εγκαταστάσεως αποκοπεί να παράσχει την δυνατότητα στον κοινοτικό υπήκοο να μετέχει, με σταθερό και συνεχή τρόπο, στην οικονομική ζωή άλλου κράτους προελεύσεώς του και να αποκομίζει συναφώς οφέλη. Λαμβανομένου υπόψη αυτού του σκοπού εντάξεως στο κράτος μέλος υποδοχής, η εγκατάσταση, υπό την έννοια των διατάξεων της Συνθήκης περί ελευθερίας εγκαταστάσεως, συνεπάγεται την πραγματική άσκηση μιας οικονομικής δραστηριότητας με την δημιουργία μιας μόνιμης υποδομής σε αυτό το άλλο κράτος για αόριστο χρονικό διάστημα. Κατά συνέπεια, προϋποθέτει πραγματική εγκατάσταση της ενδιαφερομένης εταιρείας στο κράτος μέλος υποδοχής και την άσκηση ουσιαστικής οικονομικής δραστηριότητας εντός αυτού....» (ΔΕΚ Υποθ C-196/2004, αποφ. 12.9.2006, Cadbury Schweppes plc κ.λ.π., ΕυρΠολ 2007, σ. 256 επ.).

2. Επί του άρθρου 17

Με την προτεινόμενη διάταξη, υπό τον τίτλο «Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών», με την οποία μεταφέρεται στο εσωτερικό δίκαιο το άρθρο 16 της Οδηγίας 2006/123, διασφαλίζεται στους εγκατεστημένους στην Ελλάδα παρόχους υπηρεσιών το δικαίωμα να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και σε κράτος μέλος άλλο από αυτό της έδρας τους. Αντιστοίχως, εξασφαλίζεται το δικαίωμα στους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη να ασκούν ελευθέτως τις δραστηριότητές τους παροχής υπηρεσιών στην ελληνική επικράτεια. Στην παρ. 2 του προτεινόμενου άρθρου θεσπίζονται οι απαγορεύσεις εισαγωγής όρων και προϋποθέσεων – «απαιτήσεων» συμφώνως προς τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 17 του Νσχ – στο πλαίσιο της ακώλυτης και ελεύθερης διασυννοριακής παροχής υπηρεσιών συμφώνως προς τη διάταξη του άρθρου 56 της Συνθήκης της Λισσαβόνας (πρώην άρθρο 49 της Συνθήκης ΕΚ), κατά τη νομολογία του ΔΕΚ. Με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου εισάγεται σειρά απαιτήσεων τις οποίες μπορούν να επιβάλλουν οι ελληνικές αρχές ως προς την άσκηση της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή προ-

στασίας του περιβάλλοντος και στηρίζονται στις αρχές της μη διάκρισης, της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας. Τυχόν επίκληση άλλων λόγων δημοσίου συμφέροντος, πέραν αυτών που διατυπώνονται στην προτεινόμενη διάταξη, δεν είναι επιτρεπτή. Αξίζει να αναφερθεί στο σημείο αυτό η σχετική απόφαση του ΔΕΚ, με την οποία κρίθηκε ότι «...Η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, που καθιερώθηκε με το άρθρο 56 της Συνθήκης και αποτελεί μια από τις θεμελιώδεις αρχές της, περιλαμβάνει την ελευθερία των αποδεκτών των υπηρεσιών να μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για να αποδέχονται την υπηρεσία, χωρίς να εμποδίζονται από περιορισμούς (...) Το άρθρο 56 της Συνθήκης επιτρέπει, πράγματι, στα κράτη μέλη να λαμβάνουν έναντι των υπηκόων άλλων κρατών μελών, για λόγους ιδίως δημοσίας τάξεως, μέτρα που δεν μπορούν να εφαρμόσουν στους υπηκόους τους, αφού, όσον αφορά τους υπηκόους τους, δεν έχουν την εξουσία να τους απομακρύνουν από την εθνική επικράτεια ή να τους απαγορεύσουν την είσοδο (...) (βλ. αποφάσεις της 4ης Δεκεμβρίου 1974, 41/74, Van Duyn, Συλλογή τόμος 1974, σ. 537, σκέψεις 22 και 23, της 18ης Μαΐου 1982, 115/81 και 116/81, Adoui και Cornuaille, Συλλογή 1982, σ. 1665, σκέψη 7, και της 17ης Ιουνίου 1997, C – 65/95 και C – 111/95 Shingara και Radiom, Συλλογή 1997, σ. I – 3343, σκέψη 28) (...)». Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, προϋπόθεση για την επίκληση της έννοιας της δημοσίας τάξεως είναι η ύπαρξη πραγματικής και αρκετά σοβαρής απειλής κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας, (βλ. απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1977, 30/77, Bouchereau, Συλλογή, τόμος 1977, σ. 617, σκέψη 35). Υπενθυμίζεται πάντως ότι η σχετική με τη δημόσια τάξη εξαίρεση, όπως και όλες οι παρεκκλίσεις από τις θεμελιώδεις αρχές της Συνθήκης, πρέπει να ερμηνεύεται στενά [ΔΕΚ Υποθ. C-348/96, απόφ. 19.01.1999 Ολομέλεια, Νομικό Βήμα, Τόμος 47 (1999), σελ. 858 επ.].

Ακόμη, αξίζει να αναφέρουμε τη σχετική με τα θέματα της παροχής ιατρικών υπηρεσιών απόφαση του ΔΕΚ, συμφώνως προς την οποία «...Οι ιατρικές υπηρεσίες που παρέχονται έναντι αμοιβής εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, χωρίς να καθίσταται αναγκαία η διάκριση αναλόγως του αν η περίθαλψη παρέχεται εντός ή εκτός νοσοκομείου. Έχει επίσης κριθεί ότι στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών περιλαμβάνεται η ελευθερία των προσώπων που χρειάζονται ιατρική περίθαλψη να μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για να λάβουν τέτοιες υπηρεσίες. Η παροχή ιατρικής περίθαλψης δεν παύει να χαρακτηρίζεται ως παροχή υπηρεσίας κατά την έννοια του άρθρου 49 ΕΚ για τον λόγο ότι ο ασθενής, αφού εξόφλησε τον εγκατεστημένο στην αλλοδαπή φορέα για τις υπηρεσίες που του παρέσχε, ζητεί εν συνέχεια από την εθνική υπηρεσία υγείας να καλύψει το κόστος της περίθαλψης. Οι διατάξεις αυτές απαγορεύουν στα κράτη μέλη να εισάγουν ή να διατηρούν σε ισχύ αδικαιολόγητους

περιορισμούς στην άσκηση της ελευθερίας αυτής στον τομέα των υπηρεσιών υγείας. 21. Το άρθρο 49 ΕΚ απαγορεύει την εφαρμογή οποιασδήποτε εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως που έχει ως αποτέλεσμα να καθίσταται η παροχή υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών δυσκολότερη απ' ότι η παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιείται αποκλειστικώς στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους. Το ως άνω άρθρο απαγορεύει νομοθεσία κράτους μέλους, η οποία αποκλείει σε κάθε περίπτωση την απόδοση, από ημεδαπό ασφαλιστικό φορέα, δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για τη νοσηλεία ασφαλισμένων του σε ιδιωτικά θεραπευτήρια άλλου κράτους μέλους, με μοναδική εξαίρεση την απόδοση των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για παιδιά έως 14 ετών...» [ΔΕΚ Υποθ. 444/2005, αποφ. 19.4.2007, Σταματελάκη, ΕΕΕυρΔ 2007, σ. 323, Αρμεν. 2007, σ.1616 (με παρατ. Α. Ανθιμου), ΕΔΚΑ 2007, σ. 279 (με παρατ. Α. Πετρόγλου - Π. Πετρόγλου), ΕφημΔΔ 2007, σ. 339].

Αθήνα, 19.4.2010

Η εισηγήτρια
Αλεξάνδρα Καρέτσου
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α΄
Τμήματος Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

